

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 35000 K
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A trojka

A halálfogatot, a trojkát ismét elindította a részeg kocsis, a moszkvai pénz, a tüzcsóvás gyűlölet, mert úgy látta, hogy ebben a csonka kis országban újra elérkezett az idő arra, hogy megcsinálják a második keresztyén pogromot. Moszkva urai bizonyára nem ok nélkül reszkirozták azokat a bizonyos dollárokat, amelyekről Rákosi elvtárs vallomást tett a budapesti rendőrségen. Tudták, tudniok kellett, hogy itt már régen folyt a tüzcsóvás előkészítés, voltak és vannak, akik mindenkor pionirjai Moszkvának, akik akarva vagy néha akaratlan is a trojka halál-lovai előtt rakják, építik a hidakat. A magyar élet ismeretlenbe futó körútján ott nyúlt a forradalom sakálja, a magyar proletár, tisztviselő véreből tovább szűri az aranyat az idegen betyár s a nemzet házában ma is hangosan veri a padot a Marxban és fajsígságban egytestvér *második garnitúra*. Mindezek tetejében pedig ott van Trianon, amely kidobja a gyárból a munkást, B-listára teszi a tisztviselőt, hogy azután Kun Béla dollarjainak könnyebb legyen a dolga.

A legszörnyűbb felelősség pedig — mindazért, ami történt — a magyarországi szocialista pártot terheli. Azt a pártot, amelynek zsidó vezetői a numerus clausus, az internálótáborok és a keresztyén irányzat ellen harcoltak akkor, amikor a munkanélküli magyarok tizezeiért hirdetett, de be nem tartott programjuk értelmében a munkásság jólétéért kellett volna padot döngöztetniük és ordítaniuk a dunaparti palotában.

De nem kevésbé büdös az a félmegoldásokkal megelégtülő, alkudozó, *mindent megértő* gerinctelen-rendszer sem, amely nem tiporta el végleg a nagy tüzvész parazsát, abban a naiv hitben, hogy e romboló energiákat valaha is be képes kapcsolni a nemzeti ujjaépítés mechanizmusába.

A félrendszer szabályoknak itt az eredménye: újra fellobbant a lappangó láng, amely már halálosan végig pusztította az ezeréves országot. És amikor ma szükség volna a veszedelem elfojtásában az egész ország hazafias keresztyén magyarságának egységes összefogására, még mindig akadnak pártgyűlölködésbe beleköttyogosodott mucsai Coriolanusok, akik most is csak a maguk származás politikai pecsenyéjének piritgatásán jártatják sötét kis elméjüket. Ezekkel a lerázhatatlan politikai kallancsokkal azonban nem ér rá foglalkozni a közvélemény.

Mert a trojka megindult Moszkva felől s Kun Kohn Béla ismét a vezér. A trojka nyirkorgásában újra él a Samueliek halálvonatának dóbörgése. Ezt a kérdést nem lehet egyszerű rendőri ügyként kezelni: a magyar társadalom, amely dolgozni és élni akar, intézményes védelmet követel minden felforgató kísérlettel szemben.

A kormányzati rendszabályoknak nem szabad megállaniok néhány keresztyén strohmaun és pörül járt zsidó vezető megleckéztetésénél. Itt csak a végleges, irgalmatlan leszámolás segít.

Törvényt a bolsevistákkal szemben, törvényt, amely levegőt bocsát mindoféle első, második és földalatti

garnitúra buvóhelyeire. Kormánybiztost, hatósági ellenőrzést az eddig paktumokkal simogatott kommunista-terjesztő szervezetek megszabályozására. Szájkosarat a lázító vörös sajtó gyűlölettől tájékozó szájára.

A halállistára bigyesztett kormány talán belátja végre, hogy hova ju-

totték a baloldálnak tett liberális engedmények következtében.

Nem elég, ha a hurokra került gonosztevők, a szovjet protezsálta gyilkosok, a Rákosi-Rosenfeldék jutnak a százszor megérdemelt akasztófára.

A rohamig bátorodott vörösszedelmet csak a teljes rendszerváltás irthatja ki gyökerestül.

Kun Béla, aki Bécsből irányította a kommunista összeesküvést, repülőgépen Moszkvába szökött

Bécsben a „májusi kongresszus“ határozta el az országfelforgató akciót Számos letartóztatás történt a vidéken is - A kormány erélyes intézkedéseket helyezett kilátásba

Budapest, szeptember 25. A kommunista összeesküvés ügyében a rendőrségnek az eddigi nyomozás során sikerült teljesen felderíteni a kommunisták taktikai és technikai eszközeit, amelyekkel a felfordulást elő akarták készíteni. A rendőrség megállapította azt is, hogy a **kommunisták Bécsben tartottak kongresszust**

s azt megelőzően a moszkvai propaganda központ Bécsben *kommunista agitátor iskolát nyitott*. Ebbe az iskolába Budapestről is többen jelentkeztek, az előadás hallgatására.

A főkapitányság felhívása alapján a vidéki rendőrségek is haladéktalanul megkezdtek a nyomozást.

Megállapították, hogy *Körmenden, Szatmármegyében, két községben, Pestmegyében és Tolnamegyében* különböző agitátorok működtek. Az agitátorok névsorai a rendőrség birtokába jutott.

Körmendről még az éjszaka fo-

lyamán felszállítottak két földmivest, a két *Pintér*-testvért, akik vállalták a Körmend környéki földmunkásság megszervezését. *Szatmármegyében* a megérkezett rendőrségi utasítás nyomán szintén

Több elfogatás történt

s a házkutatások eredménnyel jártak. Ugyancsak a tegnapi megkeresés alapján értesítés érkezett *Szabolcsvármegyéből* is a rendőrfőkapitányságra, hogy ott is megtörténtek a megfelelő intézkedések és *két egyén már utban is van Budapest felé. Így*

vidékről mintegy 18-20 ember felszállítását várják.

A letartóztatott bolsevikiek legnagyobb része munkás, akik gyűrött ruhában, borotvátalan arccal, egykedvűen ülnek a főkapitányságon a detektívek között. A tegnap és tegnapelőtti őrizetbevett foglyok kihallgatása egész délelőtt folyik.

A bécsi kommunista kongresszus

A letartóztatottak vallomásaiból annyit már sikerült megállapítani, hogy augusztusban, mikor Bécsben a *cionista* és esperantista kongresszus volt, a magyarországi proletárdiktatúrának *harminckét volt vezető-lagya gyűlekezett össze Bécsben, hogy megbeszélje a Magyarországon megindítandó újabb kommunista akció részleteit.*

A kongresszuson, amelyet maguk között *„májusi kongresszusnak“* neveztek,

maga Kun Béla elnökölt,

kívül még ott volt *Landler Jenő, Hirosek János, Alpr Gyula és Rákosi Mátyas* volt népbiztos, *Révai József, a Vörös Újság szerkesztője és Weinberger Zoltán.* Budapestről a kommunista trojka tagjai: *Hármán Kató, Ori Károly és Gógós Ignác* Izidor, továbbá *Hérisz Alajos és Pfeiffer Lajos.*

A kiküldöttek valamennyien a legnagyobb biztonságban érezték magukat, mert hisz Bécsben akkor tartották a cionista kongresszust is és így nyugodtak lehettek, hogy

őket is cionistáknak nézik.

Budapesti detektívek azonban szemmel tartották a proletárdiktatúra levitézlett zsidó vezetőit, sőt még azt is sikerült megtudniuk, mi történik a *Blumauer-gasse 1.* számú házban a kongresszus színhelyén. Kun Béla elnöki megnyitó beszédében kijelentette, hogy a III. internacionale korlátlan összegű dollárt hajlandó a magyarországi kommunista szervezkedésre rászánni. Most csak arról van szó, hogy ki vállalkozik ennek a misszióknak betöltésére.

Miután pedig senki sem mert jelentkezni, a legnagyobb drukkolás közepette ejtették meg ezután a sorsolást. *Rákosi Mátyas és Weinberger Zoltán* nevét húzták ki a kalapból, akik két hét múlva a bécsi szovjetkövettség által

hamisított utlevelekkel külön-külön állították a határt.

Rákosi utlevele *Braun Mátyas* motorkerékpárkereskedő nevére volt kiállítva.

Balog-Bleler László Kun Béla volt titkára, akinek Bécsben elkö-

vetett *sorozatosszelhámossággai miatt amugy is égett a talaj a lába alatt,* már

egy héttel azelőtt Budapestre érkezett.

hogy itt elvégezze a felderítés munkáját.

A budapesti főkapitányság felhívta a bécsi rendőrséget már napokkal azelőtt Kun Béla őrizetbevételére, azonban a félvörös Bécsből állhatatosan tagadták a vérengző népbiztos ott tartózkodását.

Végre ma reggel Bécsből értesítették a főkapitányságot, hogy az az egyén, akit Kun Béla személyével azonosnak tartanak, tegnap bécsi buvóhelyéről

repülőgépen megszökött és Moszkva felé vette útját.

Letartóztatották a második garnitúrát is

A rendőrség folytatólagos nyomozásának mai szenzációja az volt, hogy Rákoskeresztúron újból elfogtak 12 gyanús kommunistát.

Amikor több munkás tudomást szerzett arról, hogy a Vagi-párt vezetését őrizetbe vette a rendőrség, titokban Budapestre összejöttek egy kis korcsmában a további teendők megbeszélése, a titkos irások és bűnjelek eltüntetési módjának megtárgyalása végett. A kommunisták összejövetele már nem volt titok a rendőrség előtt. Ott teremtek a detektívek a kis korcsmában, ahonnan a 12 munkást előállították a főkapitányságra, Közülük

hármat tartottak benn, akik a kommunistaszervezkedés vezetői voltak,

de azokat, akik csak most akartak bekapcsolódni a mozgalomba, elbocsátották a főkapitányságról.

Az új előállításokkal egyidőben a rendőrség értékes dokumentumokat talált az előállítottak lakásán. Egy kézzel irt jegyzet, füzetet is találtak az egyik előállítottnál, amely valószínűleg egy külföldi propaganda iskola előadásain íródott.

Egy másik őrizetbevett munkásnál a házkutatás során irásokat találtak, amelyek utasításokat adnak arra,

12 30 156 = 2 8 10

hogy a Vági-féle szocialista munkáspárt hogyan szervekedjék, hogyan folytassa a kommunista agitálást és hogy folytassák a munkások működésüket.

Jelentős eredménye volt az előállításoknak Lukács József vas- és fém munkás Soroksári-úti lakásán történt elfogatása is, lakásán tartott háskutatás alkalmával a csendőrök

rengőleg röpiratra találtak.

A röpiratok közül a legfontosabb és legérdekesebb az 1. sz. 8-10 ezer példányban előkészített csomag, amely arról szól, hogy miképpen ragadta magához az oroszországi bolsevista párt a hatalmat és hogy mik a hatalom megragadásának alapelvei. Ez a röpirat kb. 2-3 héttel ezelőtt készülhetett Magyarországon. A többi fontos agitációs füzet a következő címet viselik:

Hogyan használjuk fel a szociáldemokrata pártot a kommunista agitációhoz?

Egy másik nyomtatvány címe: *Mit csináljunk a szakszervezetek keretén belül eszméink fejlesztése érdekében.*

Hurokra került a szociáldemokrata párt egyik vezetője is

A kommunisták és a most hévvel mosakodó szociáldemokratapárt benső összeköttetését mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a felforgatás letartóztatott vezetői között „előkelő” helyet foglal el Oancz József a szociáldemokrata párt vezetőségi tagja. A rendőrség megállapítása szerint a községi választások alkalmával a

IX. kerületben ő volt a szociáldemokrata választási vezető.

Oancz József a rendőrség megállapítása szerint öt nappal ezelőtt, uszultszik a Rákosi-úgy kiptattanásának hatása alatt bejelentette a szociáldemokrata párt vezetőségének, hogy lemond partvezetőségi tagságáról. Természetesen ez csak a párt fedezése céljából történt.

A letartóztatottak

A letartóztatottak száma eddig ötvenhat, valamennyien a rendőrség Béia-utcai politikai osztályán vannak elhelyezve.

A legnagyobb érdeklődés a letartóztatottak iránt nyilvánul meg. Közülük a legérdekesebb egy 18 éves, csinos, rövidre vágott hajú leány, aki egy

gazdag zsidó család sarja.

Az asszonyok közül kettő sántít, míg Hámán Kató, a trojka tagja, idős, feltűnően csunya nőszemély.

A kommunista össeesküvők tehát egyelőre még a rendőrség cellájában várják sorsuk beteljesedését, ami nagyrészt

rendkívül súlyos büntetés lesz.

Nagyrésztük ugyanis a régi kommunista bűncelekmények miatt körtözik, de a mostani bűncelekményük is a legsúlyosabb büntetőjogi beszámítás alá esik. Jogászai szakvélemény szerint ugyanis a mostani össeesküvés a nyomozás eddigi alapján kimeríti a lézaddás tényálladékát.

A lázadásra és gyújtogatásra Magyarországon ma is

fennáll a státárium,

tehát ha a kir. ügyészség ezen a címen emel ellentük vádat, Rákosi Mátyás és társai rögtönítélő bíróság elé kerülnek.

Jogászai körökben az a vélemény, hogy most rékerül a sor Rákosi

Mátyás régi bűnhalmazatának szabályszerű bírói letárgyalására is. Weinberger Zoltán pedig, akit a magyar bíróság kommunista bűncelekményekért 15 évi fegyházra

Erélyes intézkedéseket foganatosít a kormány

A kormány tagjai ma délelőtt 10 órakor Vass h. miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanácsra ültek össze a népjóléti miniszteriumban, amelyen a belügyminiszter tájékoztatást nyújtott a leleplezett kommunista szervezkedésről. A minisztertanács arra az állápontra helyezte

ítelt, büntetését azonban nem töltötte ki, mert a fogolycsere akció során Oroszországba szállították, esedékessé vált a jogerős büntetése is.

kedett, hogy az államrendnek fenntartása érdekében a legnagyobb eréllyel folytatni kell a tövdbbi munkát és a minisztertanács mar most hangsúlyozta, hogy a gyanúsítottak, illetőleg bűnösök semmi körülmények között sem számíthatnak csere újdán való büntetlenségére.

Áldozatokat kell hoznunk az idegenforgalom fellendítésére

A magyar propaganda hiányai — Mit tanít a francia példa?

Páris, 1925. szeptember Gyermekkoromból, a naivul és felületesen optimista békevilágból való emlékeim közül tolu elém a magyar idegenforgalmi láz. Kevés jellegzetesebb szalmalángot látott még a magyar föld: elhamvadt, szétfoszott, még a füstje is elbujt a mult lyukaiba. Pedig milyen nagy hűhóval kezdődött és pedig milyen nagyon szükséges lett volna! Mert az idegenforgalom nemcsak a magyar nemzeti vagyon legkönnyebb és legkellemesebb növelését vonta volna maga után, hanem

megteremtette volna azt az egészséges légkört, amelyben a leendő trianoni bacilusok sorra pusztultak volna.

Ha nálunk az idegenforgalom megindul, lehetetlen elképzelni olyan Lloyd Georgot, aki itélkezik Magyarország határaitól anélkül, hogy sejtelve volna Magyarországról; s akkor a külföldi közvéleményt nem ronthatja meg végzetesen az egyetlen nagyszabású utazó, Seaton Watson rágalmárja. Nincs végzetesebb tévedés, mint azt hinni, hogy Magyarország sorsát passzív rezisztenciával is meglehet oldani és nincs nagyobb hű, mint meg nem próbálni minden szellemi fegyvert addig, amíg csak azok állanak rendelkezésre.

A magyar idegenforgalom csufosan megbukott,

pedig minden eszköz megvolt a sikerhez: a világ egyik legsodásabb és legváltozatosabb természeti kincstára, a világ egyik legtekélyesebb vasútja: a Magyar Államvasutak. Nem tudom, nem is akarom tudni, hogy ki volt a hibás és hogy mi volt a hiba. Az-e, hogy a világszerte ismeretes angol Cook-társaságot elűtötték a budapesti irodától egy később, nem vált magyar iroda javára, amely természetesen nem versenyezhetett a világ leghíresebb utazási szervezetével? Lehet, hogy nem ez vagy nem csak ez. Hiszen a magyar menetjegyiroda szorgalmasan dolgozott és soká küzdött a legyőzhetetlen külföldi versenytársal, De

a magyar idegenforgalmi propagandában nem volt elég ötlet

és nem volt üzleti áldozatkészség. S így beállt az a furcsa helyzet, hogy a vendégszeretet nemzetének hivatalos faktorai épen nem tudták megkönnyíteni ennek a vendégsszerető szellemnek érvényesülését.

Mivel pedig az idegenforgalom ma még fontosabb szükségletünk,

mint valaha, vegyünk egy-két példás az idegen szokásokból. Franciaország, amelynek gazdasági helyzete sokban hasonlít a miénkhez, tavaly nyáron olimpiászt rendezett, elsősorban idegenforgalma érdekében. Az olimpiászt csak részben vált be, de a franciák nem vesztették el kedvüket s az idén nyáron új attrakció került sorra: a diszitőművészet kiállítás. S ma már az egész világsajtó megállapította, hogy a siker teljes: Páris alig győzi fogadni és ellátni a pénzes idegeneket s az „Arts décoratifs” látogatottsági rekordja egyre emelkedik. Majd más alkalommal beszélünk itt a kiállítás kulturális és művészi teljesítményéről: most elég annyit megállapítanunk, hogy

a siker oka nem a kiállítás értéke, hanem a propaganda kiválósága.

Csak hogy a siker érdekében a francia állam és francia magánosok áldozatot is hajlandók hozni. Akinek megvan a külföldön megváltott jegye a kiállításra, vasuti kedvezményt kap. O'cso bérlét jegyek csábitanak a kiállítás többszörös meglátogatására, mintha nem lehetne végezni az egészszel egy-két nap alatt! Minden ország minden érdekelte faktorához mar tavaly nyár óta özőnítotték a hirdetések, térképek, szellemesen megszerkesztett tájékoztatók. A sajtónak mindenütt tudomást kellett vennie a modern izlés nagy erőpróbjáról. Minden valamirevaló nemzet képviseltette is magát s a nálunk szegényebb Ausztria is állított pavillont a példátlan idegenfolyam partjára. Csak Magyarország hiányzik — nem demonstráció kedvéért, hanem mert ilyenmire — „hiányzik a fedezet...” És ugyanakkor az oláh „művészet” külön kiállítása terpeszkedik Párisban: „lopott fény”, mondják Bánkban...

Mibe került volna kimondani, hogy azok, akik a párisi világkiállításra Európába jöttek, a közép-európai vasutakon nagy kedvezményt kapnak (hiszen a vasutak mindig mennie kell, akárhany utasa van.)

olcsón megnézhetik Pestet, Bécsot, a Hortobágyot

meg a többi „ragényes” és „exotikus” országot. És miért hiányzik a külföldet járó magyar utján mindenütt a magyar természeti szépségeket hirdető plakát, amikor a csehek például mindig és mindenütt szerepelnek? És mikor érti meg a magyarság, hogy jobb reklámot szövegezni önmagának, mint sirlóiratot?

A demokratikus blokk csődje

Budapest, szeptember 25. Az ellenzéknek a parlament összehívására szükséges aláírásokat nem sikerült összehozni. Ez a körülmény a demokratikus blokk kebelében annyira kiélezte a megalakuláskor is fennállott ellentéteket, hogy

a blokk felbomlása már a közeli napokban várható.

Már a passzivitás feladása után úgy volt, hogy a demokratikus blokk felbomlik, akkor azonban a fővárosi törvényhatósági választások küszöbén a szociálistákkal egyesült polgári ellenzéknek szüksége volt a szocialista szavazatokra. A sok szélső polgári elem között is mályreható ellentétek támadtak, amelyek különösen abból származtak, hogy a blokk tagjai közül némelyek

minden fenntartás nélkül voltak magukat alá a szocialisták akaratának,

amit a higgadtabb elemek a polgári érdekek elárulásának tekintettek. A szocialisták maguk csak addig tartották megfelelő alakulatnak a demokratikus blokkot, amíg az utasításai szerint jár el és vakon engedett javaslatoknak. — Azonban, amikor látták, hogy a Ház összehívásával kudarcot vallottak, elsősorban a szélső polgári elemeket okolják a a sikertelenségért. A Ház összehívásának kudarcra egyben a blokk végét is jelenti.

Értesülésünk szerint a jövő héten a demokratikus blokk intézőbizottsága ülést tart, amelyen formálisan kimondják a blokk megszűnését.

Am ellenzék a blokk felbomlásával teljesen új helyzet elé kerül.

Füredy F. Gusztáv hangversenyei

Megemlékeztünk már arról a nagyszabású hangversenysorozatról, melyet Füredy F. Gusztáv, a kiváló művész, rendez az idén a Bika nagytermében. A Füredy-féle hangversenynek, melyek gazdag programján a hazai és külföldi művészek legkiválóbbjai fognak szerepelni, általános feltűnést keltenek városunkban és a közfigyelmet e nagy kulturális és művészi jelentőségű hangversenyek iránt teljesen lekötötték. Mint értesülünk, az első Füredy által rendezett nagyszabású hangverseny október 19-én lesz a Bika nagytermében. Közreműködnek Farkas Sándor, a m. kir. Operaház örökös tagja és első hősbaritonja, Zothureczky Ede hegedűművész, aki Amerikában és Európa minden államában fenomenális hírnévek örvend mint a hegedű nagymestere, és akit legutóbb a Zeneakadémia jubiláris diszhangversenyén kolosszálisan ünnepeleek, mesterével Hubay Jenővel együtt. Külön érdekessége lesz az első Füredy-hangversenynek az, hogy újra megjelenik nálunk a pódiumon közönségünk régen dédelgetett kedvence, Dietzl Oszkár szongoraművész, akit itteni barátai bizonyára ünnepele fognak fogadni. A Füredy-féle hangversenyek a vonatkozólag különben örömmel regisztráljuk, hogy helyarai lehetővé fogják tenni, hogy azokon a senekedvelő társadalom minden rétege résztvehessen, mert a helyarai 60 ezer koronától 15 ezer koronáig igazodnak. Jegyek mátol fogva egész napon át (vasárnap délelőtt is) kaphatók a Máv. II. Menetjegyirodában Piac u. 56.

H. V.

A Pásti-utcai késeles a bíróság előtt Nyolc hónapi börtönt kapott a késeles lómészáros

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni kir. törvényszék Serly Jenő táblabíró elnöksége alatt működő büntetőtanácsa pénteken délelőtt tárgyalta Jakab Gyula debreceni, Miklós-utcai lómészáros bűnperét, akit

gyilkosság kísérletének büntetőével vádolt a kir. ügyészség képviselőjében Kádár István kir. ügyész, mivel ez év július 1-én Orosz Lászlóné Szarvas Juliánát, akivel nő ember léte szerelmi viszonyt folytatott, szőváltás után a Pásti-utcán hasbaszarta. Az asszony csak a gyors orvosi segítség következtében maradt életben. Gyilkossági bűnpert tárgyalta a törvényszék és mégis az egész tárgyaláson a derű és humor uralkodott, nevetett mindenki, a bírák, ügyvédek, vádlott, sértett s még a komoly törvényszéki szolgáló is... Derűs és humorossá tette a tárgyalást a sértett asszony eredeti egyénisége, közvetlen modora és az ő és több tanu ószinte kedélye. A bűnper háttérében két asszonynak a harca húzódott meg a férfiert, a vádlottért, Jakab Gyula 42 éves lómészároséért.

A bíróság elsőnek a vádlottat hallgatja ki. Jövedelmében levő csizmas ember, a fekete ünneplőjét vette fel.

Két asszonyt nem lehet szolgálni...

Jakab hosszan, részletesen ismereti egész életétörténetét. 19 éve nősült meg, felesége 15 évvel idősebb nála. Körülbelül három éve ismerkedett meg Orosz Lászlónéval, aki iránt szerelmre gyuladt, az is viszonzta azt és így két asszonya volt. — *Két asszonyt nem lehet szolgálni*, — mondotta nagy derűvel, — de a pusztulásomat Oroszné okozta. Egész vagyonom ráment Orosznéra, aki hiteltett, hogy majd hozzám jön, de első feleségemtől nem tudtam elválni. Ezután előadja, hogy az volt a tervük, hogy mindent eladva, kimennek Orosznéval Franciaországba és ott majd együtt laknak. Jakabné pedig itthon hagyják. Ő mindenét eladta, hogy ez a terv megvalósuljon, azonban ekkor Oroszné, ugylátszik, megunt, mert került a vele való élnihez. Július 1-én a járásbírószágon összehatalkozott Orosznéval. A tárgyalás után még együtt söröztek a Kis Debreceben. Majd a Pásti utcán összehatalkozott Orosznéval, a válás miatt hirtelen elvesztette az esztét, különben is ittas volt, előrántotta a kést és megszurta az asszonyt. Ő csak a kezét akarta megsebesíteni, azonban a gyomrát találta. Őt akkor megfogták és bevitték a rendőrségre. Nem éri magát bűnösnek.

Tessék megvizsgálni, nem bűnös ez, csak beteg...

Ezután nagy érdeklődés mellett Orosznét hallgatja ki az elnök. Kövér, elhízott, 42 éves asszony.

Elnök: Hát Oroszné, ki kezdte a viszonyt, maga járt-e Jakab után, vagy az maga után?

Oroszné: Könnyű Katót táncba vinni, ha maga is akarja. Az is akarta, én is, hát összehatalkozunk.

Elnök: Mit keresett maga július elsején a járásbírószágon?

Oroszné: Erre pedig nem válaszolok.

Elnök: Erre pedig köteles válaszolni, mert különben lecsukatom.

Oroszné: Ennyi kíváncsi ember előtt nem mondom meg...

Az elnök figyelmestetésére azonban előadja, hogy a járásbírószágon lopás miatt volt...

Elnök: Hogy végződött a lopási per?

Oroszné: Felmentettek.

Elnök: Nana, talán mégsem.

Oroszné: Ellintéződött az, 100 ezer koronába került. Nagy derűség a teremben.

Elnök: Tehát ennyire büntették?

Oroszné: Igen, ha már ennyire forszírozni tetszik...

Előadja ezután, hogy a késeles előtt Jakab letérdelt előtte és ígérte, hogy jó lesz, csak legyünk megint jóban. Éa azonban így felelt:

Minek jöttél utánam, menj haza. Erre mondotta: Vagy együtt élünk, vagy megdögölünk mindkettőnk és ezután történt a késeles. Éa még mentem pár lépést és akkor vettem észre, hogy megszurta. Akkor kiáltani kezdtem, megszurta, gyilkos, erre fogták el Jakabot, aki nyugodtan ment utánam. Részeg volt akkor is, különben mindig részeg volt, különösen ha hozzám jött. Kihalgatása végén odaszól a bírósághoz:

— Tekintetes urak, ne tessék megbüntetni Jakabot, nem haragszom rá. De tessék óvossal megvizsgálatni, mert beteg a feje szegénynek... nem épelméjű...

Nem virilsz a Hatvan-utcán...

Ezután Nagy Sándornét hallgatja ki a bíróság. Nagy Sándorné, Oroszné leánya előadta, hogy Jakab többször járt az anyja lakására és ha ittas volt, meg is verte. Egy alkalommal így fenyegette meg Jakab az anyját: — *Megállj, nem virilsz többet a Hatvan-utcán...* Az anyja ugyanis a Hatvan-utcán lakott...

Kerékyártó Ferenc borbély arról vall, hogy Jakab sokszor volt ittas, míg **Guttmann** Sámuel mészáros és **Biró** Gyula borbélysegéd az elfogatás és késeles körülményeiről tesz vallomást.

Eredeti vallomást tesz **Gulácsi** Jánosné 72 éves asszony... Ő nála lakott Oroszné. Egyszer megjelent nála Jakabné egy nagy késsel és előadta, hogy Oroszné elcsábította tőle az urát és most ha itt volna, leszurná. Ekkor láttam, mondotta nagy derűvel, hogy Jakabnak van egy vasárnapi és hétköznapi felesége is...

Leöntöttem borral, mert az aram után járt...

Ezután Jakab feleségét hallgatja ki a bíróság. **Elnök:** Hány éves? **Jakabné:** Ötvenhét.

Oroszné közbekiált: *Na hány évet tagad le...* (Derűség.)

Ezután előadja, hogy a házasságát Oroszné dulta fel, a férje mindig az után járt és minden vagyont rákötölte. Ő többször figyelmeztette az asszonyt, hogy hagyjon békét az urának. Egyszer egy vendéglőben érte őket, amint együtt boroztak. *Akkor Orosznét leöntöttem borral, — mert pályázik a férjemre... mért járt utána.*

A bizonyítási eljárás befejezése után a perbeszédre került a sor. Az ügyész **szándékos emberölés** büntetésének kísérletében kérte kimondani a bűnösöket, míg a védő az erős felindulást vitatta.

A bíróság Jakabot erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésének kísérletében mondogta ki bűnösnek és ezért **nyolc hónapi börtönrre ítélte**, amelyből két hónap és 15 nap kitöltve.

Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért felelőskedett.

Hajdúvármegyében is pusztít a tifusz-járvány

Negyvennégy tifuszmegbetegedés a vármegyében - A járványtörvény megalkotását sürgeti Hajdumegye közigazgatási bizottsága

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Hajdúföld részletesen foglalkozott már a Debreceben pusztító nagy tifuszjárvánnyal. A járvány azonban nemcsak lokálisan jellegű, hanem kiterjed Hajdúvármegyére és az ország többi részeire is. Hajdúvármegye tisztifőorvosi hivatalától vett értesülésünk szerint

a vármegye területén ezidőszáig 44 tifuszos beteg van.

A legnagyobb méretű a tifuszjárvány Balmazújvárosban, ahol 16 megbetegedés történt. Az esetek többnyire elég súlyos lefolyásúak s már eddig is számos haláleset fordult elő.

A Hajdúföld tudósítója a vármegyében fellépett tifuszjárvány kapcsán kérdést intézett dr. **Görgey** Márton vármegyei tisztifőorvoshoz, aki erről a kérdésről a következőket mondotta:

A tifuszesetek száma valóban negyvennégy a vármegye területén. A betegség előreláthatólag még tovább is terjedni fog, különösen októberben és novemberben. A legéresebb a járvány a vármegye északi részén, ahol nincs elég mélyfuru ártézi kut.

Az elmúlt esztendőben a vármegye területén

384 tifuszeset fordult elő s az eddigi jelek szerint az idei statisztika sem lesz job a tavalyi-

elővigyázati intézkedések

foganatosítását ajánlja a város közbiztonságának felügyelője:

Városunk bel- és külterületein a hasihagyomány az utóbbi időkben nagyobb számban lépett fel. A hatóság megteszi az intézkedéseket, hogy ez a veszedelmes betegség járvánnyá ne fajuljon. De szükséges, hogy a közönség is, a saját jól felfogott érdekében egyfelől támogassa a hatóság munkáját, másfelől önmaga is védekezze. E tekintetben

legfontosabb a tisztaság fenntartása,

a gyakori gondos takarítás egy lakásban, mint a környékén. Miután a ragályosírak a főzés, sütés, forralás által elpusztulnak, a nyers eledel (gyümölcs, saláta stb) fogyasztása lehetőleg kerülendő. Gyümölcsöt a leghelyesebb leforrázva (dunoltva) fogyasztani, vagy legalább jól megmosva. Ez legelőszőrűbben egy eszközölhető, ha a gyümölcsöt (szőlőt, szilvát) galuska szűrőben a vízvezeték csapja alá tartjuk, mikor is az erős vízcsap róla minden szennyezést levisz a

nál. A múlt esztendőben előfordult tifuszesetekből minden hatodik halállal végződött, tehát a járvány akkor is igen súlyos volt. Alsó- és Felső-Józsan minden ezer lélekre 8, Mikepércsen 6 tifuszmegbetegedés esett.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága átlátva azt, hogy a minden évben megismétlődő tifuszjárvány ellen nagy erővel kell fellépni, legutóbbi üléséből felirattal fordult a népjóléti miniszterhez s kérte, hogy a nemzetgyűléssel közösen alkossa meg és

minél előbb adja ki a járványtörvényt

és a vármegye területén állítsaon fel járványkórházakat.

Ugyanezért azt is kérte a közigazgatási bizottság, hogy a vendéglőkben és a nyilvános étkezési helyeken a kenyér árát egyszerre kelljen fizetni az elfogyasztott étellekkel. Ezáltal ugyanis feleslegessé válna, hogy a vendég étkezés közben hozzányúljon a pizsokos és bakteriumtől hemzsegtő pánához, mi által számos megbetegedésnek elejét lehetne venni.

A Debreceben is fellépett tifuszjárvány leküzdésére dr. **Tudós** Kálmán városi tisztifőorvos, mint már beszámolt arról a *Hajdúföld*, megvette a kellő lépéseket. Kezdeményezésére a polgármester következő

elővigyázati intézkedések

csatornába. Fazékban, tálban mosás nem ér semmit. Célszerű lesz egyelőre, jöjjék a vízvezeték fertőzve nincs,

a vizet is felforraltva és lehűtve inni.

Eat naponta ismételni kell, mert a forrált viz, ha áll, hamar poshad. A kenyeret, míg egészen van, tiszta vízzel kell lemosni, frissen mosott tiszta ruhával letörölni s azután gondosan betakarva tartani, hogy portól, légytől fertőzés ne érhesse. Nyers húst (szalámit) hideg felvágottakat, tepertőt stb, továbbá csomagolatlan cukorkát s éfélet leghelyesebb addig, míg a járványveszély tart, egyáltalában nem fogyasztani.

Aki pedig beteggel érintkezik, minél gyakrabban, de legalább is minden étkezés előtt

mossa meg a kezét bőszóssal vízben szappannal,

kefével, mosatlan kézzel szájához, vagy annak környékéhez egyáltalában ne nyúljon.

Hunyadi János
természetes keserűvíz
székrekedésnél, emésztési zavaroknál **gyors, biztos, enyhe hatása.**

Messze a Nagyerdő,
de csak abban a cipőben esik jól kísétálni, melyet a most megnyitott LUXUS CIPŐÁRUHÁZ-ban veszünk — olcsóbban mint bárhol. Piac-u. 16. Alföldi Takarékpálota

HIRDESSZEN A HAJDUFÖLDEN I

HIREK

1925 szeptember 26. (Szombat)

Prot.: Jusztina. Kath.: Cipr. J.

A Meteorológiai Intézet jelentése

Hazánkban ma reggelre időváltás állott be. A nyugati hűvös levegő a Dunántulon általános esőt váltott ki. Magyaróvárról szivar is volt. A lecsapások 8 m-ig terjednek. Prognózis: Hűvös idő, helyenként eső, később szárazabb idő.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.

Városi múzeum: 9-12-ig, 2-4-ig. Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth (Piac-u. 30.), Nap (Piac-utca 3.), Isteni gondviselés (Petőfi-tér és Teleki-u. sarok), II. Rákóczy Ferenc (Külső-vásártér 1.), Csillag (Árpád-tér 1. Mátyas Király (Nyilas-telep).

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomban

Nagytemplomban délelőtt fél 9 órakor prédikál Uray Sándor, az Urasztalától beszédet tart dr. Veress István. Énekel a Templomegyesület Énekkara. D. e. 11 órakor prédikál Sipos Imre, beszédet tart Nagy József, énekel a Templomegyesület Énekkara, délután 5 órakor prédikál Ilj. Csányi Benjámin.

Kistemplom zárva. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Dancsházy Sándor, beszédet tart dr. Juhász Nagy Sándor, énekel a Kossuth Dalárda, délután 5 órakor prédikál Perpéthy Ferenc.

Árpád-téri templomban d. e. 10 órakor prédikál Vassdy Béla, beszédet tart dr. Balla Bertalan, énekel a Tanítói Énekkar, délután 3 órakor prédikál Peleskey Sándor.

Lapotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, beszédet tart Barcza Barna, délután 5 órakor prédikál Tukacs György.

Hamokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula, beszédet tart Törös Károly.

Nyilastelepen délután 4 órakor prédikál Keresztury József, beszédet tart Molnár Ferenc. Az istentiszteleten belépődíj természetesen sehol sincs, hanem önkéntes adományok és előfizetések gyűjtésnek a sajtólapra és a Vasárnapi.

Vasárnapi iskola: Diákönnevelő-Othonban (Lapotály-u. 9.), Homokkerti iskolában, Felső hánykolóiban, Leány-u. isk., Vigkedvő Miklós-u. isk., Csónak-u. isk., Csapó-kerti iskolában és a Széchenyi-utca 4. szám alatti lelkészlakos és a ragongyári elemi iskolában délelőtt 9 órakor, Miklós-utca, Jókai-u. és a Nyilas-telepi iskolában, délelőtt fél 9 órakor, Fővárosi-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Nyilas-barokkban és a városi szegényház imaházban délután 2 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Lapotály-telep 9. sz. n. tartatik. Ugyanott 5 órától felszólítások biblia óra.

A Keresztény Ifjúsági Egyesület I. hó 27. évi, vasárnap a Kollégium földszint 4. szám alatt délután 5 órakor a szokásos összejövetelét megtartja.

A Képzésügyi Templomegyesület Vegyes-énekkara tanulói óráit hetenként hétfő és csütörtökön tartja 6-7-ig a Tanítói Othonban (Egyházi hivatal udvarán keresztépület). Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, karagya.

Az ág. hitv. ev. templomban

az ifjúsági iskolát szeptember 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Labossa Lajos vallásnász végzi. Farkas György lelkész Hajduböszörményben prédikál.

A róm. kath. templomban

istentiszteletek a megszokott sorrendben, fél 10 órakor nagymissa, utána prédikál Kovács Sándor kaplán. Délután fél 4 órakor szentolvasás és litánia.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Reggel fél 8 órakor reggeli istentisztelet fél 9 órakor szentmise a katonaság részére fél 10 órakor nagymissa, melynek végzetéve, szentbeszédet mond Papp Gyula szentkeréki tanácsos. Délután 3 órakor vacsernye, fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

RISKO BELA
NŐI DIVATTERME
FERENC JÓZSEF-UT 26

Az igazi elvhűség sziklaszilárdan halad a maga kijelölt útján

Egy vidéki kormánytámogató liberális lapnak 48 óra alatt ismét megváltozott a meggyőződése

A „kormánytámogató liberaltizmus” tisztántulói hívei már napok óta álmattalanul hánykolódnak a kétség és bizonytalanság szorongó érzései között. Az elvhűségéről és célirányos meggyőződéséről közismert *Tisztántul Hírlap* szeptember 22. és 24. iki vezércikkei eszmei kollízióba kerültek egymással. A publicisztikai önharcot az a bizonyos beadvány idézte elő, melyet a demokrata blokk szerkesztett abból a célból, hogy a magyar kormány tegyen erélyes diplomáciai lépéseket az utódállamok tulkapásai ellen. A memorandummal egyetlen keresztyén szellemű magyar napilap sem foglalkozott, mert

általa csak egy kiaded politikai érdekcsoport akart befelé hangulatot csinálni maga mellett, a külföldön pedig külpolitikai zavart kelteni. Természetes tehát, hogy a *Tisztántul Hírlap* vezércikk-kézeltője azonnal tollára kapta a kitűnő témát és vezércikkben méltatta a kormányellenes akció jelentőségét. A meggyőződés azonban nem volna meggyőződés és a *Tisztántul Hírlap* nem volna kormánytámogató, ha egyetértene önmagával; így 48 óra elteltével összeférhetetlenséget jelentett be saját maga ellen. Elrettentő példaként itt közöljük a két vezércikk intranzigensőbb részeit.

A két ellenvezércikk

Tisztántul Hírlap
1925 szeptember 22.

R. J. „A demokratikus blokk ezen beadványa senki által sem diffikultálható, sőt a legnagyobb elismerésre méltó. Egyetemes, nagy nemzeti célok szolgálatában áll és éppen ezért bizonyos örömmel vehet róla tudomást a közvélemény is.”

„Alig van valaki, aki az ilyen mosdulatokban meglátná az értéket...”

„...egy szebb kor nyitányának a motívumait hangszerelek. A legintranzigensőbb nacionális párt sem lehetne nemzetibb, mint a demokratikus blokknak zömét képező szociáldemokraták...”

„...A mi lelkeségünk tárgyalogsnak lenni mindenkivel szemben... velük szemben is.”

„...A demokratikus blokk beadványa mesterien festi meg a körképet.”

„...Bethlen hivatása, ... hogy a társadalmat azon törekvések felé terelje, amelynek harcosai a demokrata blokk és benne a szociáldemokraták a legnagyobb elismerést érdemlően maguk is beállottak...”

Tisztántul Hírlap
1925 szeptember 24.

„...A demokratikus nyílt levél szokatlan hangot ütött meg, részint sértő tendenciájával, részint pedig avval a vádjával, hogy a magyar kormány antidemokratikus politikája oka mindennek...”

„...Ez a különös s a törvényhozás tagjainak mai tönusdt oly szomorúan jellemző kivánság...”

„...éitheletlen, méltatlan és bántó az a furcsa kritika, amellyel a demokratikus blokk nyílt levél formájában illette a kormányt és a delegációt...”

„...mi is töreksszünk ennek (a Népszövetség bánásmódjának) megváltoztatására, amiasomban nem szolgálhat ürügyet egyes belpolitikai irányzatok és pártfrakciók számára méltatlan vádak alapjául...”

„...A magyar közvélemény nevében csak annyit fűthetünk a nyílt levél ügyéhez, hogy a radikális blokk e fajta kísérletezése éppen nem szolgálja a nemzet érdekeit, hanem inkább célszerűtlen gáncsoskodás ellenfeleink kárörömére.”

Magyary Jóska

Ide-stova egy félszázada annak, hogy Magyary Imre, Tisza István szeretett híres primása, mint fiatal pelyhesallu gyerek, a kezébe vette a vonót, amellyel annyi sok édes-bus gyönyörű magyar nótát varázsolt elő a szárazfából. Az idő elmulott és a csupaszallu cigánygyerekből nagyhirű primás lett, akinek muzsikájában az egész Magyarország, sőt a külföld is gyönyörködött.

Magyary Imre a sok dicsőség és elismerés után immáron végleg visszajött, — haza, Debrecenbe, a Bikába, ahonnan jó negyven s egynehány esztendővel ezelőtt elindult. Az öreg primás visszatért közzénk, de a fiait szárnra ereszi, hogy a Magyary név híre, dicsőségét ne engedjék elfeledni, hanem azt, ha lehet, még szebbre, még híresebbre tegyék. A fiatal Magyary Imre fia ma világhírű muzsikustmüvész, kinek játékában már királyok is gyönyörködtek. A napokban neki indul a nagyvilágnak a másik fia, a legkisebbik s talán-talán a legkedve sebbik — a Jóska is.

Ez a markáns arcú, barna fiu nagyon hozzáért Debrecenben azoknak az embereknek a szívéhez, akik a szép magyar cigány-muzsikát szeretik. Sok debreceni kis lány sirta el magát leányzóbjára sötétjén, mikor az ablaka alatt megszóllalt Jóska hegedűje, hogy „Csak egy kis lány van a világon”. A jogász, a Csaba bálok szuppcársárdását Jóska huzta fardhatatlanul, három-négy ujra után is. Most pedig megyen a nagyvilágba, hirt, babért, dicsőséget szerezni a magyar muzsikának. Ujjára a magyar zene barátainak őszinte jókívánságai kísérik.

— **Papirkoronában szedik október 1-től a vásárhelypénzeket.** A kereskedelmi miniszter egyik legutóbb kiadott rendelete értelmében a városi tanács elhatározta, hogy a vásárhelypénzeket ismét papirkoronára számítja át. A helypénzek ezután is a régiük maradnak, de megszűnik az aranykorona átszámitgatásával járó sok kompikáció. A papirkoronás helypénzek október 1-én lépnek életbe.

— **Vilamos megálló a vásárpénztár előtt.** A vásárpénztár vezetősége arra kérte a városi tanácsot, hogy engedje meg, hogy a baromvásártéri vilamos vonalon a HÉV egy feltételes megálló létesíthessen a vásárpénztár előtt. A tanács hozzájárult a kérelemhez s további részletekről a HÉV igazgatósága fog határozni.

— **A „Magyarság” előfizetői mindennap a vonat érkezése után azonnal hszhoz kézbesítve kapják a lapot.** Előfizetéseket a fiokkiadóhivatal veszfel. Piac-a. 42.

— **Tűkgyártás, kirakatok (ükrözések, autók esizolt üvegrésze, Sipkovits, Sziv-utca 15-15. Telefon 3-56.**

— **A városi tanács a Kereskedő Társulat diszgyűlésén.** A Kereskedő Társulat, mint ismeretes, vasárnap diszgyűlést tart, amelyre, meghívta a városi tanácsot. A tanácspntéken hozott határozata értelmében Debrecen város képviselőlében Magoss György polgármester jelenik meg a diszgyűlésen.

— **Új magyar bankjegyek.** Budapestről jelentik: Az új magyar valutára való áttérés előkészületei már megkezdte a Nemzeti Bank pénzgyűnyomdája. E célból egészen új bankjegyeket fognak nyomtatni.

Mig a készlet tart olcsón vásárolhat a

Rózsa-utca „Hangyában” Rózsa-utca

1 kg barackiz (házi főzés) I. 28000 1 doboz csokoládé dessert I
1 literes üveg Triple sec I — 75000 Koestlin féle 1/4 kg oa — 19000
1 literes üveg császárkörte — 75000

Akác- és virágméz szintén a legolcsóbb árban kapható.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek,

selymek, divatflanelok és mindenféle
őszi divatujdonságok
ooooo naponta érkeznek! ooooo

Kirakatainkat sziveskedjenek figyelemmel kísérrni!

Aszódi és Róth Divatáruháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállítói. Tisztviselőknék 5% kedvezmény.

VIGSZINHÁZ

URÁNIA

APOLLÓ

Tangó Argentínó és A gyilkos lovag

Zigottó az oroszlánszivü

A vágyak asszonya

— Ertesítés a református híveknek. A református egyház vezetősége szeretettel tudatja a hívekkel, hogy a hétköznapi reggeli istentiszteletek szeptember 28-tól kezdődőleg 8 órakor tartatnak, ehhez képest a harangozás is minden templomban 8 órakor történik. A vasárnap délutáni istentiszteletek az Árpádtéri és Ispótyai templomokban október 4-ével kezdődőleg délután 2 órakor tartatnak. Egyebekben a harangozás és istentiszteletek időpontja változatlan marad. *Központi lelkesítő hivatal.*

— 336 millió folyt be a bika-díjból. A hortobágyi gulyában ebben az esztendőben 48 első osztályú és 33 második osztályú, összesen tehát 81 bika volt, amelyek részben magánosok, részben pedig a város tulajdonát képezték. A nyolcvanegy bika után összesen 336 millió korona bikabér folyt be a város házi-pénztárába. A magánosok bikái után járó összeget felosztva, a város 220 milliót fizetett ki a bikatulajdonosoknak. Ilyenformán a város bikái 116 milliót kerestek egy év alatt.

— Kicsérélik a Nagytemplom órájának mutatóját. A Nagytemplom egyik óráját, mint ismeretes, mostanában kijavították és új mutatókkal látták el az órát. Csakhamar azonban bebizonyult, hogy az új mutatók nem valnak be, mert távcsővel se lehetett egykönnyen megállapítani, hogy mennyit is mutat az óra. A város ezért elhatározta, hogy a toronyóra mutatóit sürgősen kicsérélteti. Az új mutatók színe vörös és a szára vastagabb lesz, úgyhogy messzire el fog majd látszani és nem lesz szükség távcsőre, ha valaki megakarja állapítani az időt.

— Dr Szász Adolf hazaérkezett. Fog- és szájbetegeknek rendel 10—12 óráig. Piac utca 59. szám.

— Felhívás a gyorsírókhoz. A Debreceni Gyorsírók Társasága szeptember 26-án, szombaton délután 4 órakor a ref. Kollégium kistanács-termében (L. em. 28.) rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: 1. Beszámoló az egyesület eddigi működéséről. 2. Az új tisztikar és választmány megválasztása. Az előadások.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szeptember 26.: Offenbach. Operette. Bérletszűnet.
Szeptember 27.: Délután Dolly. Operette. Össze ne yarak. Este: Offenbach. Operette Bérletszűnet.

Offenbach

(Operette 3 felvonásban. Szövegét Irtó Faragó Jenő, Zenéjét szerezte Offenbach műveinek feldolgozásával Nádor Mihály, Felújította a Csokonai színház szept. 25-én.)

Az operette irás történetének az a kötes értékű korszaka, mely pár évvel ezelőtt klasszikus szerzők műveinek felhigitásával próbálkozott, a *Három a kislány-tól Offenbach-ig* nem sok érdekeset tudott produkálni, attól eltekintve, hogy modern ütemekre perdülő lábával belegázolt egész sor nagy alkotás eredeti hangulatába és ritmusmenetébe. A *Három a kislány* esetében a nép szerűsítés még megindokolta ezt az átültetést. Offenbach azonban ugyis színpadról mondotta el mondani- valójának nagy részét és így szük- ségtelen volt az ő költészetének patinás romantikáját a hig szentim- entalizmus álircsdalmi és álzenei fogásaival üsletli alapra fektetni.

A Csokonai színház péntek esti reprise kissé elnyújtott, de gondos rendezésben hozta színre ezt a különleges és tetszetős produktumot. *Timár* Ila szépen intonált ének- számai, *Szigeli Jenő* közvetlen hu- mora és *Szömdörkényi* Franciska finom játéka általános sikert szer- zett az előadásnak. *Szegő Lili* a parasztlány szerepében a parasztos beszédet minduntalan összetévesz- tette a pesti korszó közismert dialek- tusával. Kifejezőmódja nem egye- zett a szerep természetével. A más- különben jó előadást *Müller Máttyás* dirigálta erőteljesen. (In.)

Mozgósínházak közleményei:

Uránia-mozgó
Kacagó est! Zigottó az oroszlan- szivű, burleszk 7 felvonásban. Zigottó a burleszkek legjobb szereplője, az utóbbi időben kevés filmet játszik, illetve a film drágaságánál fogva, alig kerül forgalomba. Megelőzik: Utánunk az özönvíz Pilottival és Sitz a szeszcsempész, 2—2 felvonásos amerikai burleszk.

Vigaszínház-mozgó
Két sláger egy előadásban! Az évad egyik legmulatságosabb filmje: *Tangó Argentínó*, dráma 6 felvonás- ban. Ezt megelőzi: a *Gyilkos lovag* (A szenved-lyek tánca). Cowboly történet 6 felvonásban.

Apollo mozgó
A vágyak asszonya. Regény a fes- lett világból 7 felvonásban. Izgalmas jelenetekben bővelkedik. — *Kisérő*: Nick Patzer a nyomozó. Burlesk.

Meteor-mozgóban
Vasárnap *Mister Rádió*, Luciano Albertinivel és *Milliók a szemé- dombon*. 2 sláger egyszerre.

TESTEDZÉS

A mai program

(A *Hajdúföld tudósítójától*.) A va- sárnap kezdődő zsidó ünnep miatt ma, szombaton is lesznek Debrecen- ben labdarugómérkőzések. A nagy- erdei sporttelepen délután fél 4 órakor **DVSC—DTE**

játszik a bajnoki pontokért. Erős, szép küzdelem várható, mert a DTE a múlt vasárnap mutatta meg, hogy vele még számolni kell, míg a DVSC a NyTVE elleni győzelmével igazolta jóformáját. Papirforma szerint a DVSC két-három gólarányú győzelme várható, azonban elbizakodnia nem szabad, mert meglepetés érheti. *Biró Bródy* Barna. Előzőleg a DVSC ifi—DTE ifi játszik az ifjúsági bajnok- ságrt. Döntetlen a legvalószínűbb.

Ehhalasztották a DKASE—Ny. Börös mérkőzést. A vasárnapi kitűzött DKASE—Ny. Börös mérkőzést a DKASE kérte elhalasztani. Az in- tőzöbízottság ehhez hozzájárult. A Börös fellebbezést jelentett be. A fellebbezési tanács pénteken ülés- zett és az intőzöbízottság határo- zatát hagyta helyben; a mérkőzést november 1-én kell lejátszani.

A vasárnapi atletikai csapatbaj- nokság. A vasárnapi atletikai csapat- bajnoki verseny iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés. Mithogy a vidéki egyesületek egymásután jelentik be a versenyen való részt- vételüket, de az indulók neveit töb- ben nem közölték még, nagy ne- hézég elé állították a kerületet, úgy, hogy programot nem is ad ki a versenyre, hanem a belépődi-

jakat a legminimálisabban állapí- tották meg, hogy a keleti kerület- hez tartozó egyesületek nagy erő- próbájának mindenki nézője lehet- sen. A szolnoki egyesületek ma dében érkeznek, hogy teljesen ki- pihenve vegyék fel a küzdelmet a debreceni és nyiregyházi csapatok- kal. A verseny vasárnap délelőtt fél 10 órakor kezdődik a nagyerdei sporttelepen.

MÖZGAZDASÁG

Előadás a must kezeléséről

(A *Hajdúföld tudósítójától*.) Teg- nap délután tartotta meg dr *Szűll* László gazdasági akadémiai tanár a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felkérésére a must helyes keze- léséről előadását. — **Előadás keze- tében** reá mutatott arra, hogy már a szűretelésnél a lehető legnagyobb gondossággal kell eljárni a beteg- fűrtök kiválasztásánál, majd a must kezelésnél oly fontos tiszta kezelés szükségét ismertette s ezzel kapcsol- latban bemutatta a nagyszámban jelenlevő szőlősgazda községeknek gyakorlatban is kitűnően bevált ta- lálmányát, mustszűrő készülékét.

Ismertette továbbá a bortörvény által megengedett mustjavítási és kezelési eljárásokat. Reá tért a to- vábbiak során a must besűritésének kérdésére és a házilag keresztülvi- hető mustbefőzés témájára.

Az értékes és tartalmas, gyakor- latiasan is kiválóan hasznosítható ismereteket nyújtó előadást a nagy- számban jelenlevők mindvégig leg- nagyobb érdeklődéssel hallgatták, majd többen tettek fel az előadás körébe vágó kérdéseket, melyre az előadó szakszerű és kimerítő választ adott.

Rekord kukoricatermés Békés- csabán. *Békéscsabáról* jelentik: Békéscsabán és környékén javában folynak a kukoricatermési munkák- tok. Az idén olyan hatalmas volt a kukoricatermés, hogy alig lehet munkások jutni s a jelen pillanat- ban is ennek következtében *teljesen megszűnt a munkatlátszó* és egy 14—15 éves leány vagy fiú is napi 120 ezer korona napszámot kap. Jellemző a viszonyokra, hogy a mezőhegyesi ménésbirtok jelenleg 2 ezer munkást keresett Békéscsabán jó fizetésért és *nem akadt jelentkező*.

A TŐZSDE

Zárichi záriat
Newyork 518—, London 2510^{1/2}, Mi- lanó 2104, Páris 2455—, Brüsszel 2265, Prága 1535—, Budapest 0,007260 Belgrád 920, Bukarest 250, Hollandia 208,5, Berlin 123^{1/4}, Bécs 72.80, Varsó 82, Szófia 375.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról
Dollár 71395—72015, angol font 345500—346500, hollandi forint 28455—28655, francia frank 3380—3404, svájci frank 13760—13836, cseh korona 2103—2121, el 339—349, úra 2874—2794, dinár 1262 1266, 100 német márka 16867—17.08, osztrák korona 100.11—100.51 K.

Terményfőzsde záriat
A mai terményfőzsden az irányszat lanyha volt, a forgalom közepes.
Nyitvatolási árak: 76 kilós tiszavidéki buza 365—367,5, egyéb 355—360, 77 kilós tiszavidéki 370—372,5, egyéb 360 365, 78 kilós tiszavidéki buza 372—375, egyéb 370—372,5, 9 kilós tiszavidéki buza 375—377,5, egyéb 367 5—370, sörárpa 260—270, korpá 170 5—175,5, rozs 282,5—287,5, tengeri 285,5—290,5, repce 595—605, zab 242,5—257,5.

Ferencvárosi zertés árak
Nyitvatolási felhajtás 1850, eladatott 150, zártvásáron felhajtás 339, eladatott 80. Árak: könnyű 19—22, nehéz 22,5—24,5.

Legolcsóbb szőrmeárak forrása a
Lipcsei Szőrmeház
Bika bérház József kir. herceg-u. 1.
Szőrmebundák mindennemű szőrmékből mérték szerint is. Gyermekebundák 700.000 K-tól. Valódi szőrmeboák 300.000 K-tól
Részletfizetésre is!!

KALOR PÁRIS
PERPETUUM
a folytonegő kályhák legkiválóbb márkái
Raktár: Sesztina Lajos cégnél Debrecen

NYOMTATVÁNYOKAT
Levélpapír -- Boríték -- Táblázat -- Meghívó
Számia -- Gyászlap -- Névjegy -- Művek stb
izlésesen és gyorsan
mérsékelt árakon készít, költségvetéssel szivesen szolgál
LAPUNK KÖNYVNYOMDÁJA
Telefon 348 -o- Piac-utca 59

APROHIRDETÉSEK

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Újság kiadóhivatalában vagy a Csáthy Ferenc Rt. (Piac-utca 8), vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-utca 34), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24) könyvesboltjának pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűsítő és levelezés 1600 K.

Lakás

Két utcai szoba, előszoba mellékhelyiségekkel nagyjelműségi átadó. Teleki-utca 96. szám. 276

Butorozott szoba, veranda különbejáráttal kiadó október 1-re. Varga-utca 15, keresztút. 276

Egy szoba, konyha lelépéssel azonnal átadó. Szentanna-utca 25. 3027

Különbejárattal butorozott szoba a központban kiadó. Cim a kiadóban. 291

Ujcai szép butorozott különbejárattal szoba 1-2 ur részére kiadó. Esetleg ellátással. Miklósa-utca 41. 3032

Egyetemi hallgatóknak kétszemélyes butorozott szoba kiadó. Thaly Kálmán-utca 3. sz. 3087

Kiadó egy butorozott szoba azonnal. — Kosztos is adok. Homok-utca 120. 295

Asz. nali beköltözhető egy szoba, konyha lakás kiadó. Cim a kiadóban. 301

Butorozott szoba konyhaszonnal 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 302

Két szoba, konyha, esetleg tüzelhelyiség 1 szobával lelépéssel kiadó. Nyil-utca 107. 305

Sestakert, Komlóssy - ut
20. sz. szőlő kétszobás pajtával kiadó.
Dr Kiss városi árva-szék. 303

Ajánlat

Zongora tanár tanítványokat vállal, akadémiai módszer szerint tanít és kívánatra a városi zenekörben vizsgáztat, Cim a Hajdúföldnél 757

Ablakok minden nagyságban kaphatók ablakgyár, Blattner, Sziv-utca 14, 83

Tűzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tűzifabehozatalnál Fűrdő-utca 2, Telefon 10-93, 30

Vaslemezok, székervasalások Kovács Gyula vasüzletben jutányosan kaphatók Bika mellett, sarkon. 211

Középkorai tanulókat korrepetál és magánvizsgákra előkészít doktorátussal bíró tanár. Cim a kiadóban. 251

Magános nő vagy férfi, ki 10-15 millió korona kölcsönt ad, kamat fejében egy szép parkettes szobát kaphat. Cim a kiadóban. 282

Irodáépítések, német, francia fordítással is, legszebben, legelőnyösebben több példányban gyorsan készülnek Ardonénál, Simonffy-utca 2. Telefon 13-53, 64

Bethlen-utca 58 alatt bölcsészethallgatók középiskolások tanítását vállalja, 290

Angol nyelv oktatás kezdők és haladottak részére. Tudakolható Schön Sándor üzletében. Piac-utca 14, 289

Elsőrendű róssaburgonya, télire eltenni, kapható kicsiben, nagyban. Janatka virágtelepében. 3035

Intelligens 34 éves nő házvesetendőnek vagy anyahelyettesnek ajánlkozik falura, tanyaúra, városra. Háztartás minden ágában perfekt. Csemete-utca 12. 3040

Kereslet

Dezsi Imre 52 éves munkesős ember majoros, béres, kocsis vagy hasonló állást keres, Megkeresést Hajdúföldhöz kér, 995

Nyugalmasított csendőrfőtörzsörmeister pénzeszedői, raktárnoki irodai vagy bármilyen bizalmi állást elfogad. 8010

Egy tanuló felvételt, kocsit vagy fizetés. Oláh kocsigyártó Rákóczi 11. 244

Kifutó fiút éjjelre felvesz a Hegedűs és Sándor nyomda. Piac-utca 49, 259

Makaroni és tésztaárugyárban munkás- lánnyok felvételnek. 281

Tanulmányi felvesz a Fábry hölgyfodrász asalon Batthyány utca 2, 278

Keresek házvesetendő állást magános uri ember mellé — elsejére. Homok-utca 88. 271

Ujlethes 8 millió kölcsönt kosztkamatra keresek, fedezet biztosítva. Cim kiadóban. 280

Soffér 32 éves, tanult géplakatos állást keres (vidékre is), családnak esetleg zeneoktatást ad hegedű, cimbalom és tárogatóból. Cim „Soffér” jellegre Tiszántúli kiadóban. 273

Keresek megvételre jókarban levő gyalu- padot. Cim a kiadóban. 284

Ékét, löszerszámot veszek. Márkus Jenő, Hatvan-utca 22. 265

Szakkivgyári munkáslányok felvételnek. — Márkus Jenő, Hatvan-utca 22. 266

Nagyobb tőkével rendelkező csendes vagy közreműködő társat keresek vagyonszerző tüzlethez. Szakértelem nem fontos. Értekezhetni vasárnap Szappanos-utca 16. balra második lakás. 8086

Fodrásztanuló felvételt Rakovits fodrász. Arany János utca 2, I. em. Kereskedelmi Csarnok. 287

Deutsches Fräulein sucht Stelle auf Gut, Betty Buchsch Debreczen, Arany János-utca 25. 288

Börbe keresek a városhoz közel kisebb telket vagy gyümölcsöt, esetleg át is veszem. Cim a Hajdúföld kiadóhivatalában meg tudható, esetleg 14-55. telefon-szám alatt. 3038

Kölest, busasját, vadrepeót és bármilyen galambeliséget veszek. Szappanos utca 22. 296

Gyakorlati könyvelő, kereskedelmi vég- zett azonnal állást keres. Cim a kiadóban. 300

Egy jómunkás fodrászsegéd kisegítőnek felvételt. Cegléd-utca. 297

Keresek kiszolgáláshoz kisegítőt, lehetőleg B listást. Galamb vendéglő Péterfia 55. 298

Gyermekien házaspár vagy pedig egy középkorú tisztességes asszony, aki a főzést elvégzi 8 tagú család részére felvételt Péterfia-utca 39. szám, utcai lakás. 299

Központon vendéglőbe percentes felvételt. Cim a kiadóban. 306

Lakatos és szerelőtanulót jó fizetéssel felveszek. Darabos 60. 8043

Eladás

Eladó Csige kert, Károly Ferenc József-ut 42. számú sarok telek. Értekezni Baloghna, Kossuth-utca 28. 56

Hofherr-garnitúra, 4-es, huzatós, 18 éves, igen jókarban levő, teljes felszereléssel eladó, Csak választékos levelekre válaszolunk, Körner Béla örökösei, Hajdúszoboszló. 183

Tíz magyar hold prima fekete föld legjutányosabban eladó Tamási-pusztán, Hajdúsámsontól 8 kilométerre örök áron. Értekezni a helyszínen a tulajdonossal, Somodi Imrénél. 246

Eladó kedvező fizetési feltételekkel egy 6 lóerős, 6 légkörös hibamentes Nicholson gőcséplőgárpitúra. Cim: Oláh János géptulajdonos, Hajdudorog. 257

Sestakert, Komlóssy-ut 66. szám alatti téli-nyári lakással szolgáló villa egy hold szőlővel jutányos áron eladó. Értekezni Honvéd-utca 9/B. 256

Gázkályha kicsi, jól melegítő eladó. Traterner Dezső, Csapó-utca 11. 258

Különböző butorok és egy káposz- tas hordó eladás. Kossuth-utca 7. szám, II. emelet. 255

Halók, szalon antik ágy, könyvszekrény, vitrin tükrök, ágybetétek, hentesraktáró, ingaóra, székek, asztalok, konyha sürgösen eladó. Széchenyi 6. 268

Üstház üsttel és egy szép új spór eladó. Cim kiadóban. 283

Valódi farkaskutya kölykök eladók, József kir. heceg-utca 89. 264

Eladó ruhaszekrények, asztal, 24 fiókos tükrös szekrény. Szikszay, Attila-tér 5. szám. 274

Üstlő (gordonka) eladó. Széchenyi-utca 15. 292

Üstletheység központon eladó, Cim a kiadóhivatalban. 804

Eladó jól jövedelmező ház Darabos 59. — Ugyanott vilamos csillárok is 3044

Vegyés

Elveszett Egyalmom-utcán kis sárga börtaska értekes tartalommal, fehér csomag hozzákötvé. Megtalálójá becsületére apellál egy nyugdíjas tisztviselő. Nyomra-vezető jutalomban részesül. 286

Hölgyeim! Szives tudomásukra hozom, hogy párizsi angol női szabó szücs dívattememet áthelyeztem Budapest, IV. Szervita-tér 8. szám alá. Szeptember 14 én érkeztem vissza tanulmányaimról, így módomban van a nagyérdemű hölgyközönségnek legújabb párizsi divat-kreációkkal szolgálni. — Nagybecstű pártfogásukat kérve, maradtam tisztelettel. Vidovich István 210

MODERN KALAPSZALON
MIKLÓS-UTCA 4 SZ. I. EM.
Kardos Béláné lakása
A legelegánsabb
Bőrsonkhalapok 250.000—300.000 koronáig.
Filkahalapok 160.000—200.000 K-ig kaphatók.
Tisztelettel **Loós Juliska,**

Poloskát
SVÁBOGARAT, TÚCSRÓT, HANGVÁT
24 órán belül mindenki kiírhatja a szabadalmazott féregirtóval. — **Olcsó árban kapható!**
STERN festéközletében
PIAC-UTCA 10
Garantált minőségű patkányirtó! Állandóan nagy raktár. — Üzlet az Arany Birkával szemben

Pályázati hirdetmény.
A Tiszapolgári Takarékpénztár Polgáron, Szabolcsmegye, pályázatot hirdet **gyakornoki**

állásra. Kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvánnyal rendelkező keresztény vallású egyének fizetési igényeik megjelölésével ellátott pályázatukat nyújtsák be fenti intézet igazgatóságához.

Szathmáry István
épület- és butorasztalos
Rákóczi-utca 13. sz.
←○○○→
Olcsón készít és javít minden e szakmába vágó munkát.

BOROSHORDÓK
tápos és káposztás kádak — új és használt — minden nagyságban állandóan kapható. **Javitást** gyorsan és jutányosan készíttetnek
Báró Györfy horoggyárban
Nap-utca 4. szám alatt. : : Telefon 12-83

LEGOLCSÓBB LEGTISZTÁBB LEGTAKARÉKOSABB
egyenletes fűtés csak
GÁZGYÁRI KOKSZ-SZAL
értező el. Ne vegyen drága külföldi árut, tegyen próbarendelést a **gázgyárban!**
1 mázsa ára 75.000 korona házhoz szállítva 4 ezer K és a forgalmi adó.
100 mázsan felül nagy árengedmény, kedvező fizetési feltételek.
TELEFON 74

NYUGALMAZOTT FŐTISZTISELŐKBŐL ALAKULT
'TÜZ'
FÜTŐANYAG KERESKEDELMI VÁLLALAT
DEBRECEN, KÁLVIN TÉR 19. SZ. I. 22. AJTÓ.
(Püspöki palota Nagytemplom felőli oldal)
TELEFON 353.

89.000 K-ért szállít házhoz egy mázsa I. minőségű **luxus porosz fűtőszén**et kedvező fizetési feltételek mellett !!!
Üzemi szén, kétszer mosott porosz kovács-szén.
Borsodi szén, eredeti bányában.
la. teljesen száraz **bükk hasáb** és **apított tűzifa** hasonló olcsó napi áron szerezhető be.

ŐSZI ÉS TÉLI SZÖVETUJDNOSAGOK megérkeztek,
melyből olcsóbban készítek mérték után elegáns ruhákat mintha kézzel vennék. Mindenki saját érdekében győzdődjön meg.
Sellyei József uri szabó
Péterfia és Thaly Kálmán-utca sarkon
Heti és havi fizetésre is megbízható egyéneknek

GÉPAZSUROZÁST,
endlizést, elfrájozást, gombá-huzást, plissé, gowverozást legszebben és legelőnyösebben végez
SZILÁGYI LAJOS
kézimunka és műhímző üzletében
SZÉCHENYI-UTCA 1. SZÁM

VANGOR ANTAL
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
CSAPÓ-UTCA 9. SZ.
Készít és javít minden e szakmába vágó munkát.

ELADÓ AUTOK
garantált üzemképességgel: 24 lóerős **Laurint és Clemens 6. sz. modern** autó villanyvillágítással, 18 lóerős
4 személyes modern Prága autó és egy ugyancsak teljesen nagy javításon átment Ford autó, négy személyes, olcsó árban, teljes garancia mellett.
Vértessy József autózsem.
Szepességi-utca 20. szám. Telefon 934.
Soffőriskola
gyakorlati és szellemi oktatással.

HASZNÁLT
GÉPSZIJAT
LEGMAGASABB ÁRBAN VESZ
A
HAJDUFÖLD NYOMDÁJA
PIAC-U. 59.